

SCRISORILE MARCHIZEI DE SÉVIGNÉ (1626-1696)

Radu MOȚOC

Marie de Rabutin-Chantal, cunoscută sub numele de Marchiza de Sévigné, a devenit celebră prin scrisorile adresate fiicei sale, Francoise. Marchiza de Sévigné s-a născut la Paris într-o familie distinsă din Burgundia, la 6 februarie 1626, aniversându-se anul acesta 385 de ani de la eveniment.

Rămasă orfană de ambii părinți la numai șapte ani, este crescută de bunica ei maternă. La 18 ani se căsătorește cu Marchizul Henri de Sévigné, un nobil din Bretagne, cu care va avea doi copii: Francoise (1646) și Charles (1648).

Rămasă văduvă, după un duel nefericit al soțului, decide să nu se mai recăsătorească, cu toate că era admirată și curtată pentru frumusețea și talentul ei. Se dedică creșterii și educației celor doi copii, cu care va avea o corespondență de excepție.

Revenită la Paris, unde frecventa saloanele mai elevate, precum era cel al familiei Nicolas Fouquet, chestorul de finanțe al regelui Ludovic al XIV-lea, era la curent cu toate evenimentele importante din societatea franceză din acea perioadă.

În 1669, fiica ei Francois se căsătorește cu Conte de Grignan, un nobil din sudul Franței, care a fost numit foarte curînd guvernator al provinciei Provence, fiind obligat să se mute cu toată familia departe de viața tumultuoasă și interesantă de la Paris.

Marchiza de Sévigné, care era foarte apropiată de fiica ei, îi scrie prima scrisoare ce va deveni celebră în data de 6 februarie 1671, ziua de naștere a marchizei. Această corespondență va continua pînă la moartea marchizei, fiind cunoscute 1 120 exemplare.

Începînd cu anul 1673, scrisorile doamnei de Sévigné au fost copiate și au circulat în public, fiind considerate, prin conținut și stil epistolar, drept modele pentru epoca respectivă.

Această corespondență care a durat treizeci de ani a fost publicată pentru prima dată într-o ediție clandestină în anul 1725 și conținea numai 28 de scrisori. Nepoata doamnei de Sévigné, Pauline de Simiane s-a decis să publice în mod oficial corespondența bunicii ei.

În colaborare cu editorul Denis Marius Perrin din Aix-en-Provence, ea pub-

lică 614 scrisori în perioada 1734-1737, după care alte 772 scrisori, în anul 1754. Scrisorile au fost selectate, evitînd pe cele strict legate de familie.

Scrisorile au fost publicate în foarte multe ediții și fac parte și din monumentală lucrare condusă de M. Regnier, intitulată „ *Grands écrivains de la France*” editată în perioada 1862-1866, în 14 volume. (1)

Aceste celebre scrisori sînt menționate și de către Marcel Proust în romanul său „*În căutarea timpului pierdut*”, aceasta fiind lectura preferată a bunicii autorului.

Ediția apărută la Dresda, în anul 1753, sub coordonarea editorului George Conrad Walther, al cărui prim volum a fost făcut cadou de către Radu Negrescu Suțu, subsemnatului, (un bun prilej de a-i mulțumi acestui bun român), conține un număr de 58 scrisori din perioada 25 iunie 1670 - 30 decembrie 1671.

Prin intermediul scrisorilor putem descoperi descrieri ale unor personalități de primă mărime, evenimente importante și moravuri practicate în acea perioadă.

La comemorarea celor 300 de ani de la decesul doamnei de Sévigné, în anul 1996, s-a desfășurat la Grignan un **Festival al corespondenței**. Cu acest prilej s-au organizat expoziții, concerte, spectacole stradale, în care muzica, lectura, dansul erau armonios integrate. Pentru colecționari s-au vîndut cărți poștale sau scrisori imprimate pe hîrtie filigranată ale Marchizei de Sévigné.

Evenimentul are loc anual în luna iulie. În cadrul festivalului actorii de la celebrul Teatru de Comedie din Paris dau recitaluri alături de renumite orchestre.

Librăriile și cafenelele pun gratis la dispoziția publicului, hîrtie, stilou, cerneală și plicuri pentru a îndemna pe aceștia să scrie o scrisoare prietenilor sau celor din familie, care sînt expediate destinatarului cu ștampila festivalului de către organizatori.

La Grignan există conservată masa și banca sculptată în piatră, unde Marchiza de Sévigné scria fiecei minunatele sale scrisori. În memoria ei s-a realizat o monumentală statuie în care elementele semnificative sînt condeiul și blocul de hîrtie din mîna marchizei.

Marchiza de Sévigné a fost înmormîntată la Grignan în data de 17 aprilie 1696.

Anul trecut, a patra zi din cele șase zile cît durează festivalul a fost consacrată scrisorilor lui Eugen Ionesco, care au fost publicate de către Gallimard și conservate la Biblioteca Națională a Franței.

Tot cu acest prilej, Virgil Tănase, originar din Galați, a regizat un spectacol în care cei mai buni actori au recitat din Cehov și Maxim Gorki.

În acest an festivalul va avea o temă interesantă „*Scrisori din Rusia*”. Cu siguranță, vor fi puse în evidență scrisorile expediate din Gulagul siberian de către deportați celor dragi de acasă.

Note:

1. **Nouveau Dictionnaire Encyclopédique**. Paris, 1880, p. 271

